Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (tretia rozšírená komora)

z 25. mája 2016*

„Arbitrážna doložka — Piaty rámcový program v oblasti výskumu, technologického vývoja a demonštračných aktivít (1998 – 2002) — Zmluva týkajúca sa oblasti ‚Energia, životné prostredie a trvalo udržateľný rozvoj' — Výpoveď zmluvy — Vrátenie časti vyplatených preddavkov — Úroky z omeškania — Rozsudok pre zmeškanie"

Vo veci T-226/14,

Európska komisia, v zastúpení: pôvodne L. Cappelletti a F. Moro, neskôr F. Moro, splnomocnení zástupcovia, za právnej pomoci R. van der Hout, advokát,

žalobkyňa,

proti

McCarron Poultry Ltd, so sídlom v Killacorn Emyvale (Írsko),

žalovanej,

ktorej predmetom je žaloba podaná podľa článku 272 ZFEÚ smerujúca k tomu, aby bola žalovanej uložená povinnosť vrátiť časť preddavku vyplateného Komisiou na základe zmluvy NNE5/1999/20229, zvýšenú o úroky z omeškania

VŠEOBECNÝ SÚD (tretia rozšírená komora),

v zložení: predseda komory S. Papasavvas, sudcovia I. Labucka, C. Wetter, E. Bieliūnas (spravodajca) a V. Kreuschitz,

tajomník: E. Coulon,

so zreteľom na písomnú časť konania

vyhlásil tento

* Jazyk konania: angličtina.

Rozsudok

Okolnosti predchádzajúce sporu

1 Európske spoločenstvo zastúpené Komisiou Európskych spoločenstiev uzavrelo 27. apríla 2001 so spoločnosťou S. v postavení koordinátora, ako aj s poskytovateľmi A., E., I. a McCarron Poultry Ltd (ďalej len „žalovaná“) zmluvu NNE5/1999/20229 (ďalej len „zmluva)“ s názvom „Činnosti Spoločenstva v oblasti osobitného programu výskumu a technologického vývoja (RDT) a demonštračných aktivít, na tému, Energia, životné prostredie a trvalo udržateľný rozvoj‘ – Časť B: program ‚Energia‘“ v rámci piateho rámcového programu Spoločenstva v oblasti výskumu, technologického vývoja a demonštračných aktivít (1998 – 2002) na účely uskutočnenia projektu „Optimised Biomass CHP Plant for Monaghan Integrating Condensing Economiser Technology“ (optimalizovaná kogeneračná centrála na biomasu v Monaghane integrujúca úspornú kondenzačnú technológiu).

2 Zmluva, ktorá bola vypracovaná v angličtine, sa v zmysle jej článku 5 ods. 1 spravuje belgickým právom. Podľa jej článku 8 ods. 1 má zmluva tri prílohy, ktoré tvoria jej neoddeliteľnú súčasť. Príloha I sa týka opisu prác, ktoré majú byť realizované, príloha II obsahuje všeobecné podmienky zmluvy a príloha III uvádza mandáty.

3 Článok 5 ods. 2 zmluvy obsahuje arbitrážnu doložku podľa článku 272 ZFEÚ v nasledujúcom znení:

„Súd prvého stupňa [teraz Všeobecný súd], a v prípade odvolania Súdny dvor Európskych spoločenstiev [teraz Súdny dvor Európskej únie] majú výhradnú právomoc rozhodovať v prípade akéhokoľvek sporu medzi Spoločenstvom na jednej strane a zmluvnými stranami na druhej strane v súvislosti s platnosťou, uplatňovaním alebo výkladom tejto zmluvy.“

4 Podľa článku 2 ods. 1 zmluvy mal projekt trvať 58 mesiacov od prvého dňa mesiaca nasledujúceho po poslednom podpise zmluvy zmluvnými stranami. Išlo teda o obdobie od 1. mája 2001 (dátum začatia projektu) do 28. februára 2006.

5 Vo vzťahu k finančnému príspevku Spoločenstva uvádza článok 3 prílohy II toto:

„1. Finančný príspevok Spoločenstva bude vyplatený v súlade s nasledujúcimi zásadami:

a) Počiatočný preddavok bude vyplatený koordinátorovi v lehote najviac 60 dní po poslednom podpise zmluvy zmluvnými stranami. Koordinátor rozdelí tento preddavok podľa údajov uvedených v podrobnej indikatívnej tabuľke oprávnených nákladov uvedenej pod podpismi tejto zmluvy.

…

3. S výhradou článku 26 tejto prílohy budú všetky platby až do schválenia záverečnej správy pokladané za preddavky.

4. …

V prípade nevrátenia sumy zmluvným partnerom v lehote stanovenej Komisiou táto zvýši dlžné sumy o úroky z omeškania podľa úrokovej sadzby uplatňovanej Európskou centrálnou bankou na jej hlavné refinančné operácie k prvému dňu mesiaca, v ktorom uplynie lehota stanovená Komisiou, zvýšenej o jeden a pol bodu, s výnimkou prípadu, že úroky už plynú podľa iného ustanovenia tejto zmluvy. Úroky pokrývajú obdobie odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty až do dátumu prijatia prostriedkov, ktoré majú byť vrátené.“

6 Článok 6 ods. 2 zmluvy znie:

„Ak vykonávanie projektu podlieha získaniu administratívneho povolenia, pričom toto povolenie nebude vydané v lehote jedného roka odo dňa začatia projektu podľa článku 2 ods. 1, Komisia môže okamžite zmluvu vypovedať v súlade s ustanoveniami článku 7 prílohy II zmluvy.“

7 Článok 7 ods. 6 tretí pododsek prílohy II zmluvy pod názvom „Výpoveď zmluvy alebo ukončenie účasti na strane zmluvného partnera“ uvádza:

“v prípade výpovede zmluvy alebo ukončenia účasti na strane zmluvného partnera:

a) … Komisia môže požadovať celkové alebo čiastočné vrátenie finančného príspevku Spoločenstva po zohľadnení povahy a výsledkov vykonaných prác a ich užitočnosti pre Spoločenstvo v rámci dotknutého špecifického programu;

…“

8 Podľa článku 3 ods. 4 prvého pododseku prílohy II zmluvy „ak je celkový nárokovateľný finančný príspevok Spoločenstva po zohľadnení prípadných korekcií, vrátane tých, ktoré vyplynú z finančného auditu podľa článku 26 tejto prílohy, nižší ako súhrn platieb uvedených v odseku 1 prvom pododseku tohto článku, príslušní zmluvní partneri vrátia rozdiel v mene euro v rámci lehoty stanovenej Komisiou v jej žiadosti odoslanej doporučeným listom s doručenkou“.

9 V zmysle článku 3 zmluvy, zmeneného a doplneného dodatkom č. 1 podpísaným 6. septembra 2004, boli celkové oprávnené náklady projektu stanovené vo výške 46 388 002 eur a celkový finančný príspevok Spoločenstva bol stanovený vo výške 2 975 000 eur.

10 Komisia previedla 21. júna 2001 na bankový účet spoločnosti S. počiatočný preddavok vo výške 892 500 eur a následne 12. decembra 2003 priebežnú platbu vo výške 71 862,28 eura. Úlohou spoločnosti S. ako koordinátora bolo následne rozdeliť tieto sumy medzi jednotlivých zmluvných partnerov podľa údajov uvedených v podrobnej indikatívnej tabuľke oprávnených nákladov pripojenej k zmluve.

11 Na základe dodatku č. 1 k zmluve odstúpila spoločnosť S. od projektu a bola nahradená žalovanou ako novým koordinátorom s účinnosťou od 1. mája 2003.

12 V nadväznosti na tento dodatok previedol pôvodný koordinátor prostriedky, ktoré mu boli poskytnuté Komisiou, na žalovanú. Tento prevod sa uskutočnil 17. septembra 2004.

13 Doporučeným listom s doručenkou zo 7. decembra 2005 adresovaným žalovanej jej Komisia oznámila, že projekt je poznačený „vážnym omeškaním od jeho začatia“, a že „len veľmi malá časť prác predpokladaných v zmluve bola [k danému dátumu] zrealizovaná“. Z tohto listu vyplýva, že tak e-mail žalovanej z 13. júna 2005, ako aj ňou vypracované čiastkové správy z 31. mája a 15. novembra 2005, svedčia o neschopnosti zmluvných partnerov získať povolenia potrebné na realizáciu projektu.

14 Preto, keďže do ukončenia projektu ostávali zhruba tri mesiace, Komisia upriamila pozornosť žalovanej na požiadavky týkajúce sa dokumentov, ktoré je potrebné dodržať na to, aby tento zmluvný partner mohol dojednať predĺženie projektu, čo si bude vyžadovať dodatok k zmluve v zmysle jej článku 7.

15 Listom zo 17. januára 2006 požiadala žalovaná o predĺženie zmluvy o dodatočné obdobie troch rokov, avšak nepredložila žiaden z dokumentov, ktoré požadovala Komisia vo svojom liste zo 7. decembra 2005.

16 Doporučeným listom s doručenkou z 20. marca 2006 Komisia oznámila žalovanej, že jej žiadosť o predĺženie nemôže byť akceptovaná, keďže na jednej strane neboli získané povolenia potrebné na realizáciu projektu, takže neexistovala „žiadna možnosť doviesť projekt do úspešného konca v primeranom čase“, a na druhej strane jej žiadosť bola doručená Komisii až 3. februára 2006, teda po márnom uplynutí lehoty stanovenej v článku 7 zmluvy na podanie žiadosti o jej zmenu, pričom táto lehota uplynula 1. januára 2006.

17 Komisia preto v rovnakom liste oznámila žalovanej svoje rozhodnutie vypovedať zmluvu v súlade s článkom 7 ods. 1 písm. a) prílohy II zmluvy a článkom 6 ods. 2 zmluvy. Komisia informovala žalovanú, že výpoveď zmluvy nadobudne účinnosť doručením tohto listu.

18 Napokon s cieľom ukončiť administratívny postup požiadala Komisia žalovanú, aby jej predložila záverečnú súhrnnú správu a konečné vyúčtovanie nákladov za obdobie od začatia projektu do jeho ukončenia, a to v lehote jedného mesiaca od doručenia tohto listu.

19 Po doručení záverečnej súhrnnej správy a konečného vyúčtovania nákladov 5. mája 2006 a vzhľadom na skutočnosť, že jej počas trvania projektu boli doručené štyri rôzne verzie formulára rekapitulujúceho sumy poskytnuté koordinátorom ostatným zmluvným partnerom (konkrétne formulára „E3“) požiadala Komisia doporučeným listom s doručenkou z 15. mája 2007 všetkých zmluvných partnerov o zaslanie vyhlásenia uvádzajúceho prijaté (a prípadne vrátené) sumy v rámci projektu, s cieľom stanoviť pre každého zmluvného partnera konečnú sumu, ktorú mu má Európska únia vyplatiť alebo ju má od neho vymáhať.

20 Spoločnosti E., I. a A. predložili Komisii svoje vyhlásenia príslušnými listami z 8. a 12. júna a zo 17. septembra 2007. Z nich vyplýva, že spoločnosti I. a A. ako zmluvné strany nedostali žiadne prostriedky, kým spoločnosť E. z titulu realizácie projektu istú sumu prijala.

21 V nadväznosti na viaceré výmeny korešpondencie so žalovanou a spoločnosťou S. smerujúce k určeniu súm prijatých v rámci projektu a po analýze finančných a technických správ predložených v rámci zmluvy stanovila Komisia pre každého zo zmluvných partnerov výšku sumy potvrdených oprávnených výdavkov, sumy nárokovateľného príspevku Únie, sumy príspevku poskytnutého Úniou a napokon výšku súm, ktoré im má Únia vyplatiť alebo ktoré má od nich vymáhať.

22 Suma, ktorú má vrátiť žalovaná, bola stanovená vo výške 848 926,33 eura, pričom bola vypočítaná na základe prijatého finančného príspevku Únie touto spoločnosťou v nadväznosti na podpis dodatku č. 1 k zmluve, ktorý bol vo výške 964 362,28 eura, zodpovedajúcej sume predbežného financovania vo výške 892 500 eur a sume priebežnej platby vo výške 71 862,28 eura, po odpočítaní sumy príspevku, na ktorý mala žalovaná nárok (4 073,54 eura), príspevku, ktorý žalovaná vyplatila spoločnosti S. (40 782,04 eura ako náklady koordinácie projektu) a spoločnosti E. (18 844,45 eura), ako aj finančného príspevku, ktorý má žalovaná vyplatiť spoločnosti I. (41 458,53 eura) a spoločnosti A. (10 277,39 eura).

23 Oznámením zaslaným doporučeným listom s doručenkou z 27. apríla 2010 informovala Komisia žalovanú o svojom úmysle zaslať jej oznámenie o dlhu s cieľom vymoženia sumy 848 926,33 eura pod podmienkou že jej žalovaná v lehote štyroch týždňov od doručenia tohto listu zašle potvrdenia o vyplatení príspevkov spoločnostiam I. a A. V tomto oznámení Komisia uviedla, že v prípade nezaslania týchto potvrdení o platbách sa vymáhaná suma zvýši z 848 926,33 eura na 900 662,25 eura, čo zodpovedá sume, ktorú má vrátiť žalovaná, zvýšenej o finančné príspevky, ktoré bude ešte Komisia musieť vyplatiť spoločnostiam I. a A., a to vo výške 41 458,53 eura, resp. 10 277,39 eura.

24 Keďže žalovaná nepredložila žiadne potvrdenia o platbách v prospech spoločností I. a A., neuhradila dlžnú sumu a nespochybnila výpočty uvedené v oznámení, Komisia pristúpila k vydaniu oznámenia o dlhu voči žalovanej s číslom 3241009140 na sumu 900 662,25 eura. Oznámenie o dlhu, ktoré bolo zaslané doporučeným listom s doručenkou z 24. septembra 2010, špecifikovalo, že v prípade neuhradenia uvedenej sumy k 30. novembru 2010 bude istina zvýšená o úroky z omeškania.

25 Komisia zaslala 2. decembra 2010 žalovanej upomienku a keďže platba stále nebola vykonaná, formálne ju požiadala doporučeným listom s doručenkou zo 4. januára 2011, aby jej uhradila sumu istiny zvýšenú o úroky z omeškania vypočítané podľa článku 3 ods. 4 prílohy II k zmluve.

Konanie a návrhy Komisie

26 Komisia návrhom doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 15. apríla 2014 podala žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

27 V nadväznosti na dvojnásobný neúspešný pokus o doručenie žaloby žalovanej podľa článku 100 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu z 2. mája 1991, a to 25. apríla a 3. júla 2014, Všeobecný súd na návrh Komisie rozhodol o ďalšom doručení žaloby žalovanej prostredníctvom súdneho úradníka.

28 Žaloba bola riadne doručená žalovanej prostredníctvom súdneho úradníka 17. novembra 2014.

29 Keďže žalovaná nepredložila v stanovenej lehote vyjadrenie k žalobe, Komisia navrhla 10. marca 2015, aby bolo o veci rozhodnuté rozsudkom pre zmeškanie podľa článku 122 ods. 1 rokovacieho poriadku z 2. mája 1991. Kancelária Všeobecného súdu doručila tento návrh žalovanej.

30 Vzhľadom na prekážku na strane jedného člena tretej komory predseda Všeobecného súdu určil iného sudcu na doplnenie komory.

31 V rámci opatrení na zabezpečenie priebehu konania upravených v článku 64 rokovacieho poriadku z 2. mája 1991 Všeobecný súd zaslal Komisii listom z 11. júna 2015 písomné otázky, na ktoré Komisia odpovedala listom z 9. júla 2015.

32 Na základe návrhu tretej komory rozhodol Všeobecný súd podľa článku 28 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu o postúpení tejto veci rozšírenej komore.

33 Komisia navrhuje, aby Všeobecný súd:

— uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej dlžnú sumu 976 663,34 eura zodpovedajúcu istine vo výške 900 662,25 eura a úrokom z omeškania vo výške 76 001,09 eura vypočítaných v sadzbe 2,50 % za obdobie od 1. decembra 2010 do 15. apríla 2014,

— uložil žalovanej povinnosť zaplatiť jej úroky vo výške 61,69 eura za každý deň od 16. apríla 2014 do dátumu splatenia celého dlhu a

— uložil žalovanej povinnosť nahradiť trovy konania.

Právny stav

O uplatniteľnosti článku 123 ods. 3 rokovacieho poriadku

34 Je potrebné konštatovať, že aj keď bola žalovanej žaloba Komisie riadne doručená, tá nepredložila v stanovenej lehote vyjadrenie k žalobe podľa článku 46 rokovacieho poriadku z 2. mája 1991. Komisia preto podala 10. marca 2015 návrh na základe článku 122 ods. 1 rokovacieho poriadku z 2. mája 1991, smerujúci k tomu, aby Všeobecný súd o veci rozhodol rozsudkom pre zmeškanie. Dňa 1. júla 2015 však nadobudol účinnosť nový Rokovací poriadok Všeobecného súdu, ktorý obsahuje vo svojom článku 123 nové ustanovenia týkajúce sa rozsudkov pre zmeškanie. Je teda potrebné určiť, ktoré ustanovenie sa vzťahuje na prejednávanú vec.

35 V tomto ohľade je potrebné pripomenúť, že ustanovenia nového rokovacieho poriadku sa ako procesné ustanovenia uplatňujú okamžite od dátumu nadobudnutia jeho účinnosti (uznesenia z 10. decembra 1997, Smets/Komisia, T-134/96, EU:T:1997:193, bod 16, a z 30. mája 2002, Coe Clerici Logistics/Komisia, T-52/00, EU:T:2002:134, bod 23) a z tohto dôvodu sa uplatňujú na všetky spory prebiehajúce v čase nadobudnutia ich účinnosti (rozsudok z 12. novembra 1981, Meridionale Industria Salumi a i., 212/80 až 217/80, EU:C:1981:270, bod 9), a to s výhradou osobitných prechodných ustanovení.

36 V prejednávanej veci sa však žiadne prechodné ustanovenie výslovne netýka článku 123 rokovacieho poriadku.

37 Z uvedeného vyplýva, že toto ustanovenie je potrebné pokladať za bezprostredne uplatniteľné od nadobudnutia účinnosti rokovacieho poriadku 1. júla 2015, a teda aj ako uplatniteľné na prejednávanú vec.

38 Aj za predpokladu, že by pravidlá uplatniteľné na rozhodnutie o návrhoch žalobkyne v rámci konania o rozsudku pre zmeškanie mohli byť pokladané za pravidlá z oblasti hmotného práva, keďže priamo ovplyvňujú záujmy účastníkov konania, táto okolnosť by nemala žiaden význam. Keďže situácia, ktorá vznikla nepredložením vyjadrenia k žalobe a podaním žiadosti o rozhodnutie o veci rozsudkom pre zmeškanie, sa definitívne ustáli až v momente, keď Všeobecný súd o takejto žiadosti rozhodne, takéto pravidlá sa uplatňujú okamžite (v tomto zmysle pozri rozsudok z 11. decembra 2008, Komisia/Freistaat Sachsen, C-334/07 P, EU:C:2008:709, body 43 a 44 a citovanú judikatúru).

O veci samej

39 V zmysle článku 123 ods. 3 rokovacieho poriadku v rozsudku pre zmeškanie Všeobecný súd vyhovie návrhom žalobcu, pokiaľ nie je zjavne nepríslušný rozhodnúť o žalobe, táto žaloba nie je zjavne neprípustná alebo jej zjavne nechýba akýkoľvek právny základ.

40 Preto postačuje, aby Všeobecný súd konštatoval, že po prvé v prejednávanej veci je príslušný rozhodnúť o podanej žalobe na základe arbitrážnej doložky podľa článku 272 ZFEÚ uvedenej v článku 5 ods. 2 zmluvy, po druhé nie je žiadna pochybnosť o tom, že táto žaloba je prípustná, a po tretie vzhľadom na ustanovenia zmluvy uvedené v bodoch 2 až 9 vyššie a vzhľadom na opis skutkového stavu zo strany Komisie v žalobe, ktorý potvrdzujú aj písomnosti v spise, žalobe zjavne nechýba akýkoľvek právny základ.

41 Preto je potrebné vyhovieť návrhom Komisie, ako sú uvedené v bode 33 vyššie.

42 Pokiaľ ide ďalej o platenie úrokov z omeškania, z článku 3 ods. 4 druhého pododseku prílohy II zmluvy vyplýva, že dlžné sumy sa zvyšujú o úroky z omeškania podľa úrokovej sadzby uplatňovanej Európskou centrálnou bankou (ECB) na jej hlavné refinančné operácie k prvému dňu mesiaca, v ktorom uplynie lehota stanovená Komisiou, zvýšenej o jeden a pol bodu. Keďže Komisia stanovila koniec tejto lehoty na 30. november 2010, je potrebné zohľadniť sadzbu uplatňovanú k 1. novembru 2010. Z *Úradného vestníka Európskej únie* (Ú. v. EÚ C 298, 2010, s. 5) vyplýva, že úroková sadzba uplatňovaná ECB na jej hlavné refinančné operácie bola k 1. novembru 2010 stanovená na 1 %. Za týchto okolností je potrebné stanoviť úrokovú sadzbu uplatniteľnú v prejednávanej veci na 2,50 % ročne.

43 Článok 3 ods. 4 druhý pododsek prílohy II zmluvy taktiež stanovuje, že úroky pokrývajú obdobie odo dňa nasledujúceho po uplynutí lehoty až do dátumu prijatia prostriedkov, ktoré majú byť vrátené. Keďže lehota stanovená Komisiou uplynula 30. novembra 2010, úroky z omeškania musia pokrývať obdobie od 1. decembra 2010 až do úplného zaplatenia dlhu.

44 Vzhľadom na všetko, čo bolo uvedené vyššie, je potrebné žalovanej uložiť povinnosť vrátiť Komisii sumu vo výške 900 662,25 eura zvýšenú o úroky z omeškania s ročnou sadzbou 2,50 %, a to od 1. decembra 2010 až do úplného zaplatenia dlhu, čo zodpovedá úrokom z omeškania vo výške 61,69 eura denne.

O trovách

45 Podľa článku 134 ods. 1 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalovaná nemala vo veci úspech, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania v súlade s návrhom Komisie.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (tretia rozšírená komora),

rozhodol a vyhlásil:

1. **McCarron Poultry Ltd je povinná vrátiť Európskej komisii sumu vo výške 900 662,25 eura zvýšenú o úrok z omeškania s ročnou sadzbou 2,50 %, a to od 1. decembra 2010 až do úplného zaplatenia dlhu.**

2. **McCarron Poultry je povinná nahradiť trovy konania.**

Papasavvas Labucka Wetter

Bieliūnas Kreuschitz

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 25. mája 2016.

Podpisy